Gemeenteraad Borger-Odoorn

Ons kenmerk
50093-2023:208198
Behandeld door
P. de Jager
Doorkiesnummer
14 0591
Bijlage
1

Datum
21 juni 2023
Onderwerp
Terugblik Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe 2019-2023

Geachte leden van de raad,

In het programma Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe 2019-2023 is de impuls voor brede welvaart ingezet. Zes gemeenten (Borger-Odoorn, Aa en Hunze, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) en de provincie Drenthe hebben samen met het Rijk elkaar gevonden in overeenkomende opgaven in de regio Zuid- en Oost-Drenthe.
Dit willen we de komende vier jaar verstevigen met een vervolg op de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe voor de periode 2023-2027. Hiertoe hebben wij u een raadsvoorstel aangeboden dat ter bespreking staat geagendeerd voor de commissievergadering van 29 juni 2023 en ter besluitvorming voor de raadsvergadering van 13 juli 2023.

Door middel van deze brief willen wij samen met u terugblikken op de resultaten uit de huidige dealperiode en de kansen die de Regio Deal biedt voor de regio Zuid- en Oost-Drenthe en Borger-Odoorn in het bijzonder.

Terugblik Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe 2019-2023

De Regio Deal-middelen zijn bedoeld om de brede welvaart te versterken. Door het combineren van Rijksmiddelen met regionaal geld (provincie en deelnemende gemeentes) in een interbestuurlijk samenwerkingsverband kunnen regionale projecten gefinancierd worden die als hefboom voor grotere opgaven dienen. Het belang van de samenwerking op basis van de huidige Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe is, dat we de middelen vanuit de Regio Deal hebben ingezet voor een regio die je een fijne plek biedt om te wonen, op te groeien, je te ontwikkelen en waar er voldoende mogelijkheden zijn om te werken. In deze regio wordt voor elkaar gezorgd en is ook de juiste zorg aanwezig. Dankzij een aantrekkelijk vestigingsklimaat willen bedrijven zich hier vestigen en investeren zij samen met overheids- en onderwijsinstellingen in innovaties en duurzaamheid.

Deelname aan de huidige Regio Deal en hiermee werken aan maatschappelijke opgaven in de regio, is een grote meerwaarde gebleken.

In de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe staan drie onderwerpen centraal; samenwerken, leren en ontwikkelen. Dit is gelukt door een goede regionale samenwerking met elkaar aan te gaan.

<u>Regionale samenwerking</u>

De Regio Deal ZOD 2019-2023 beoogt een netwerk van samenwerkende overheden (lokaal, regionaal en nationaal), inwoners en (markt) partijen te zijn die er samen voor zorgen dat het welzijn van de inwoners in deze regio duurzaam wordt verhoogd:

- Door de regionale samenwerking zijn we als regio in staat strategische keuzes te maken die bijdragen aan de versterking van de brede welvaart. Dan gaat het om gebiedsoverstijgend samenwerken en een integrale aanpak: samenwerking met vakdepartementen, decentrale overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Duurzaam partnerschap: sterke, continue inzet van alle betrokkenen, het

creëren nieuwe samenwerkingsvormen, borging zonder externe financiële ondersteuning en commitment.

- Voorop staat het realiseren van de regionale opgaven; dus het realiseren van de in de Regio Deal geformuleerde opgaven en het versterken en bestendigen van de structurele (langjarige) samenwerking, voorbij de gebruikelijke intergemeentelijke samenwerking.
- Er is een goede samenwerking ontstaan tussen Rijk, regio en de andere partijen. Partijen zijn dichter bij elkaar gekomen. Hierdoor is bewustzijn ontstaan dat we onze ambities alleen in gezamenlijkheid kunnen behalen. De vraagstukken zijn te complex om onafhankelijk van elkaar op te pakken.
- Het is een ontwikkeldeal: er is gezamenlijk gekomen tot gedragen oplossingen en projecten. Vraagstukken en opgaven worden nu als regio opgepakt. Iedereen brengt kennis in om een project of programma beter te maken, de bewaking van de voortgang en doelen gebeurt in gezamenlijkheid en daar waar nodig helpen we elkaar.
- Hierdoor hebben we beter inzicht gekregen in wat de brede welvaart daadwerkelijk inhoudt.
- Zonder de Regio Deal (middelen) waren projecten en opgaven lastiger of onmogelijk geweest. Het dient als vliegwiel. Het rijk heeft een bijdrage beschikbaar gesteld van 20 miljoen euro. Hier tegenover moest de regio ook gezamenlijk een totaal bedrag beschikbaar stellen van 20 miljoen euro. De provincie Drenthe heeft 10 miljoen euro bijgedragen en de betrokken 6 gemeenten gezamenlijk 10 miljoen euro. Hierdoor is er in totaal 40 miljoen euro in de regio geïnvesteerd (heeft gewerkt als multiplier)
- De Regio Deal wordt als lobbyinstrument richting Den Haag ingezet: zo is door de regionale samenwerking met succes aanspraak gemaakt op andere rijkssubsidies, zoals het Volkshuisvestingsfonds.

Projecten

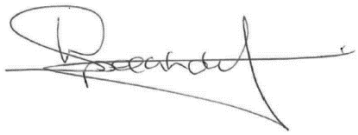
In de huidige dealperiode zijn aansprekende voorbeelden te noemen die de brede welvaart versterken en die in Borger-Odoorn en in de regio zijn geland. Hier is binnen de pijlers Werken, Wonen en Welzijn aan gewerkt. Voorbeelden hiervan zijn de Open Science Hub in Exloo, de Proeftuin Toekomstbestendig 2e Exloërmond en Expeditie de Monden. Als bijlage bij deze brief vindt u een

overzicht met betrekking tot de voortgang van de ontwikkelde projecten waarbij Borger-Odoorn is betrokken.

De projecten geven inzicht in de manier waarop de afgelopen periode binnen de pijlers is gewerkt aan de opgaven. Alle projecten zijn in regionaal verband voorbereid in ambtelijke ontwikkelteams per pijler. Er zijn voorstellen die door één gemeente zijn ingediend, door meerdere gemeentes of door alle partijen tezamen in de ontwikkelteams. Samenwerking en leren zijn hierbij cruciale uitgangspunten en randvoorwaarden geweest. Uiteindelijk zijn er meer dan 40 projecten ontwikkeld waaraan in de regio wordt gewerkt. Voor een totaal overzicht van alle projecten verwijzen we u graag naar https://www.regiodealzuidoostdrenthe.nl/.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris,	de burgemeester,
	
drs. K. Speekhout	mr. J. Seton

Bijlage(n)

1. Projecten Borger-Odoorn

Bijlage 1 Projecten Borger-Odoorn

Binnen de pijler Werken

- De Open Science Hub Exloo (OSH): Met de OSH krijgt onze gemeente een moderne educatieve binnenactiviteit waarmee schoolklassen en groepen jongeren geprikkeld worden door techniek, ingebed in een techniekprogramma dat op school wordt uitgevoerd. Als de Oerknal gerealiseerd wordt geeft dat een stevige impuls richting een school- en beroepskeuze in wetenschap en techniek op MBO-, HBO- en WO-niveau wat van belang is voor de ontwikkeling van de regio. Daarnaast levert de Oerknal een bijdrage aan de toeristische aantrekkelijkheid van het gebied. Met dit project maken we gebruik van het potentieel van LOFAR. De basis van het project is gereed. Er wordt gewerkt aan een tijdelijke locatie waarvan de opstelling en inhoud getest kan worden, totdat het een plek krijgt in het Hallenhoes in Exloo.
- Blue Zone Innovations: In de innovatielabs werken Mbo- en Hbo-studenten onder begeleiding aan kansrijke innovaties in samenwerking met MKB-ondernemers in de regionale vrijetijdssector. De doelstelling is ten eerste het demonstreren en valideren van innovatieve producten, diensten of processen en ten tweede het bieden van een inspirerende hybride leer-werkomgeving met doorlopende leerlijnen en mogelijkheden voor talentontwikkeling aan studenten in het regionale MBO en HBO. Bij ons in BO is in dit verband met succes samengewerkt met een aantal bedrijven: Oringer Marke, Schutrups, Lubbelinkhof, De Maanhoeve. Mogelijk wordt er ook een link gelegd met het onderwijsprogramma van de OSH.
- Hondsrug UNESCO Geopark: Een onderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een centraal bezoekerscentrum voor het Hondsrug UNESCO Geopark. Dit is een plek die bezoekers stimuleert om het verhaal van de Hondsrug te ontdekken en een startplek om activiteiten in het gebied te ontplooien. Bezoekers hebben behoefte aan een centraal punt om een start te maken met de ontdekking van het gebied. Hunebedcentrum en Geopark De Hondsrug willen een verkenning laten uitvoeren naar de mogelijke varianten en de financiële haalbaarheid

daarvan. Onder leiding van bureau LAOS is het traject met de verschillende partners ingezet.

- Toekomstbestendige bedrijventerreinen: alle gemeenten hebben een plan ingediend om te komen tot een uitvoeringsplan. Er is een start gemaakt met hoe we gezamenlijk aan de slag kunnen met subsidie aanvragen. Hiervoor is een startbijeenkomst geweest. Samenwerking met onderwijs blijft een aandachtspunt, er zijn wel gesprekken geweest en binnenkort komt hierop een vervolg. Onze gemeente heeft Drentse Poort onderzocht.
- Digitalisering VTE: aanbod cursussen voor bedrijven: meer/beter gebruik van data ten behoeve van omzetverhoging. Hoewel het animo enigszins teleurstelde werden de cursussen in onze gemeente relatief gezien goed gevolgd door diverse R&T-bedrijven. Daarnaast ondersteuning digitalisering toeristische routes waar lokale ondernemers bij aan kunnen haken. Eerste 4 routes zijn nu in ontwerp.

Binnen de pijler Welzijn

- Expeditie de Monden: De hoofddoelstelling van Expeditie De Monden is om de zorg voor inwoners dichterbij en samen met hen te organiseren. Vanuit verschillende invalshoeken wordt dit opgepakt en bestaat uit 3 projecten: Rooilaan, Backpack en Steunouder.

    1. Rooilaan: Dit heeft ervoor gezorgd dat buurtbewoners uit huis kwamen en in gesprek kwamen met elkaar en professionals. Samen met inwoners is gezamenlijk gesproken over onderwerpen die waren aangegeven door de inwoners. Zo is er gesproken over: duurzaamheid, speelgelegenheden en veiligheid. Over duurzaamheid is meer uitleg gegeven over wat de gemeente samen met Woonservice hierin onderneemt. Dit is voor een bredere groep inwoners toegankelijk. Wat betreft speelgelegenheden is er actie ondernomen. Bij het MFA zijn speeltoestellen geplaatst. Deze speeltoestellen zijn ook voor jongeren (12+) wat ook moet bijdragen aan de veiligheid in de buurt, minder hangplekken op ongewenste locaties. Deze werkwijze is succesvol geweest. Eind 2022 is het project afgesloten en zal zeker herhaald

worden door welzijnsorganisatie Andes op deze en andere locaties in de gemeente Borger-Odoorn.

2. Backpack: Backpack is in het Mondengebied uitgegroeid tot een breed activiteitenprogramma waar kinderen hun talenten kunnen ontplooien en ontdekken. Daarnaast werken verschillende professionals beter met elkaar samen en wordt het aanbod mede gekozen door de inbreng van de kinderen vanuit de twee betrokken basisscholen. Na de zomer is gebleken dat Backpack nog een extra impuls nodig had. Er is daarom extra ingezet op een coördinator die taken en verantwoordelijkheden beter in kaart heeft gebracht. Daarnaast is er in die periode gebruik gemaakt om een aanvraag te doen als doorgroeier bij school en omgeving (Rijksoverheid) om het programma te borgen.

3. Steunouder: Dit project is ontstaan vanuit de behoefte aan meer voorzieningen voor zorgvragen in gezinnen, zonder daar meteen een nieuwe organisatie voor op te zetten. Een steunouder is een vrijwilliger die kinderen en hun ouders bijstaat in het dagelijks leven en waar het kind wekelijks terecht kan. Voor de zomer is er ingezet op de bekendheid van Steunouder. Het kost tijd om deze manier van werken te implementeren en om een goede match te vinden. Daarom hebben we ook een verlenging aangevraagd om tot eind 2023 dit vanuit de regiodeal te kunnen doorzetten. De eerste ervaringen zijn positief. Daarnaast heeft er ook een landelijke impactmeting plaatsgevonden. Ook hieruit bleek een positief beeld.

Binnen de pijler Wonen

- Proeftuin Toekomstbestendig 2e Exloërmond: Betaalbaar en comfortabel wonen in een fijne omgeving, dat is waar we de Regio deal Zuid- en Oost-Drenthe onder andere voor inzetten. In de proeftuin wordt aan woningeigenaren een verduurzamingsaanbod gedaan op basis van subsidieregelingen. Al met al is het proces ver genoeg om tot het uitvoeren van maatregelen over te gaan. Een belangrijke kans hierbij ligt bij het verhogen van de zichtbaarheid van het project via mond-tot-mond

promotie. Momenteel wordt de volgende fase opgepakt en uitgevoerd door onze kwartiermaker in de proeftuin. Er is een gift beschikbaar en is de klantreis operationeel tot (uitvoeringsorganisatie) tot en met 2025. Het uitvoeren van het Volkshuisvestingsfonds krijgt hier ook een plek.

- Project Levensloopbestendig wonen (cross-over met pijler welzijn): Er heeft een verkenning plaatsgevonden; toekomstbestendig wonen is meer dan alleen verduurzaming, ook levensloopbestendig wonen valt eronder. Onderzocht is wat er al is en wat er leeft bij de doelgroep, om zo nieuwe woonconcepten te ontwikkelen te investeren in de bestaande woningvoorraad, waarbij ondersteuning en zorg in de nabijheid mogelijk is.
- Het plaatsen van 8 levensloopbestendige, circulaire huurwoningen in het Mondengebied in Borger-Odoorn, waarmee we een bijdrage leveren aan het experimenteren met circulair bouwen en aan een toekomstbestendige woningvoorraad. Opgedane kennis en ervaring worden gedeeld met regionale keten- en samenwerkingspartners.